

3. ● Forfatningen af 1791

I september 1791 blev den nye forfatning, som en kommission siden 1789 havde arbejdet på, godkendt. Forfatningen byggede videre på Menneskerettighedserklæringen fra august 1789 og fastslog, at Frankrig nu var et konstitutionelt monarki med en klar magtdeling. Forfatningen fik kun en kort levetid.

Indledning

Nationalforsamlingen, der vil opbygge den franske forfatning på de principper, den har anerkendt og forkyndt i de foregående bestemmelser, ophæver uigenkaldeligt alle institutioner, som stred mod friheden og alles lighed i rettigheder. - Der findes ikke længere nogen adel, adelsrang, arve- eller standsprivilegier, lensvæsen, feudaldomstole, heller ikke titler, betegnelser eller privilegier, som blev afledt deraf, eller ridderordner, standsforsamlinger eller ordenstegn, der krævede bevis for adel eller særlig afstamning, heller ikke nogen anden forrang, bortset fra de, der kræves af samfundets embedsmænd i udøvelsen af deres gerning. - Embeder må ikke længere sælges eller arves. - Ingen del af nationen eller nogen enkeltperson må længere nyde noget privilegium eller være fritaget for at lyde de love, som er fælles for alle franskmænd. - Der må ikke længere findes lav, gilder eller korporationer for erhverv, kunster eller håndværk. - Loven anerkender ikke længere klosterløfter eller nogen anden forpligtelse, som strider mod de naturlige rettigheder og forfatningen.

Første afsnit om de grundlæggende rettigheder, som forfatningen garanterer

Forfatningen garanterer som naturlige og borgerlige rettigheder:

1. at alle borgere har adgang til stillinger og erhverv uden anden forskel end den, deres dyder eller evner bevirker.
2. at alle skatter skal fordeles ligeligt mellem alle borgere i forhold til deres skatteevne.
3. at de samme forbrydelser uden persons anseelse skal straffes med de samme straffe.

Forfatningen garanterer ligeledes som naturlige og borgerlige rettigheder: - Ethvert menneskes frie ret til at rejse til eller fra eller blive på et sted uden at kunne arresteres eller fængsles efter andre regler end dem, forfatningen foreskriver. - Ethvert menneskes frie ret til at tale, skrive, trykke og offentliggøre sine tanker, uden at hans skrifter kan underkastes nogen censur eller undersøgelse, før de offentliggøres, og til at udøve den gudsdyrkelse, til hvilken han er knyttet. - Borgernes frie ret til at forsamles fredeligt og uden våben, når de blot overholder politivedtægterne. - Borgernes ret til frit at rette personligt underskrevne henvendelser til myndighederne.

Lovgivningsmagten må ikke udstede love, der indskrænker eller besværer udøvelsen af de naturlige og borgerlige rettigheder, som opregnes i dette afsnit og garanteres af forfatningen. Men da friheden blot består i at kunne gøre alt det, som hverken skader andres rettigheder eller den offentlige sikkerhed, kan loven fastsætte straffe for handlinger, der ved at angribe den offentlige sikkerhed eller andres rettigheder er skadelige for samfundet.

Forfatningen garanterer ejendomsrettens ukrænkelighed eller en forud fastsat retfærdig erstatning for de ejendomme, som må ofres for det almene vel. En dom-

merkendelse må fastslå, om et sådant offer er nødvendigt. - Ejendomme, der er bestemt til at afholde udgifterne ved gudstjenesten og ved alle slags samfundsnyttige opgaver, tilhører nationen og står til enhver tid til dens rådighed.

Forfatningen garanterer de afståelser, som har fundet sted eller vil blive foretaget i overensstemmelse med lovenes forskrifter.

Borgerne har ret til at vælge eller udpege præster til deres gudsdyrkelse.

Der skal oprettes og organiseres et offentligt understøttelsesvæsen til at opdrage forældreløse børn, hjælpe de fattige, som er ude af stand til at forsørge sig selv, og skaffe beskæftigelse til arbejdsdygtige uden arbejde.

Der skal oprettes og organiseres en offentlig undervisning, fælles for alle borgere og gratis for de dele af den, som er uundværlige for alle mennesker. Sådanne skoler skal oprettes, efterhånden som kongerigets nye administrative inddeling finder sted.

Der skal indstiftes nationalfester til at bevare mindet om Den Franske Revolution, nære broderskabsfølelsen mellem borgerne og knytte dem til forfatningen, fædrelandet og lovene.

Der skal udarbejdes en borgerlig lovbog med gyldighed for hele Kongeriget (...)

Tredje afsnit om de offentlige myndigheder

Artikel 1: Suveræniteten er én, udelelig, uafhængelig og ufortabelig. Den tilhører nationen. Ingen del af folket eller nogen enkeltmand kan udøve den.

Artikel 2: Nationen, hvorfra enhver myndighed udgår, kan kun udøve den ved befuldmægtigede. - Den franske forfatning er repræsentativ. Repræsentanterne er den lovgivende forsamling og kongen.

Artikel 3: Den lovgivende myndighed er overdraget en nationalforsamling bestående af repræsentanter valgt for en periode ved folkets frie valg og skal på den nedenfor fastslåede måde udøves af denne forsamling med kongens samtykke.

Artikel 4: Regeringsformen er monarkisk. Den udøvende magt er overdraget kongen, som på den nedenfor fastslåede måde skal udøve den under sin myndighed ved hjælp af ministre og andre ansvarlige embedsmænd.

Artikel 5: Den dømmende myndighed er overdraget dommere valgt for en periode af folket.